

is be kell kapcsolódnom. Továbbá, mivel újabb halastavaink létesítésével több halászati szakember kiképzésére van szükség, be kell szereznem pl. Fehér István: Halászat c., halászmesterképző tankönyvét.

De folytathatnám a felsorolást a kanadai nyárfák telepítésével, a baromfi-keltetéssel, az etetéssel, a sertésneveléssel, hizlalással, hisz szinte végnélkül kínálkozik alkalom a segítésre.

Ha tehát valóban szakmai segítséget akarok adni a szövetkezetnek, akkor az évről évre azonos termelési ágakat és az állandó fejlődést kell figyelemmel kísérnem, de ismernem kell az újabb feladatokat is, továbbá állandó olvasókká kell nevelnem a szövetkezet tagjait. A könyvtárosnak benne kell élnie a falu lüktető életében. Látnia kell, hogy dolgozó parasztjaink többségében egészséges erjedés indult meg, belátják, hogy ma már nem elégséges az a szaktudás, amivel rendelkeznek.

Mind ezek ismeretében végezhetek csak eredményes munkát, segíthetem, irányíthatom az olvasókat. Azonban tisztázunk még valamit: Könyvtáros berkekben nem egyszer hangzik el a szövetkezet megsegítésével kapcsolatban, hogy „a tsz-t azzal támogattam, hogy beszeréztem a megfelelő szakkönyveket”, vagy „mással nem tudok segíteni, mint ajánlom a szakkönyveket” stb. Igen, általában az a vélemény, hogy a könyvtár csak szakkönyvekkel támogathatja a termelőszövetkezeteket. De a szakkönyvekkel csak egyoldalú támogatást adhat... Szükséges, hogy az olvasó személyiségének megfelelően szépirodalmi, természet- és társadalomtudományi könyvekkel is ellássuk az olvasókat, mert csak így válhatnak teljes emberré.

T a r n a i N á n d o r

KI TUD ZEMÁN JÁNOSRÓL!

Ezzel a névvel Táncsics önéletírásában találkozunk. Ezt olvashatjuk róla: „Születésem helyén kívül van szeretett hazám földjén még egy drága pont, ez Izsák község... nem is annyira a község nevezetes pont rám nézve, hanem akkor [ti. Táncsics ifjúsága idején] volt nagyérdemű tanítója: Zemán János... Talán egy sincs az emberi teremtmények közt oly tanító vagy tanár, kinek egy másik halandó annyi hálaköszönettel tartoznék, amennyivel én Zemán Jánosnak, az egyszerű község- vagy néptanítónak tartozom. Az ő könyvtára nem az övé volt, hanem az enyém; ő gyűjtögette ugyan összetakarított garasából, de én vettem hasznát; a fölkelő nap ott talált már a könyvek közt, a lenyugvó nap is ott talált még; el merem mondani, hogy mióta a sajtót föltalálták, talán soha senki annyira nem gyönyörködött benne, mennyire én... Mikor én 1822. év táján hozzákerültem Izsákra, tökéletes fajnőkö valék, a szellemnek csirája megvolt bennem, de ennek fejlesztésére, érlelésére Zemán könyveiben volt meg a tápanyag. Ha ezek rendelkezésemre, szolgálatomra, illetőleg használatomra nem állanak volna, éppen úgy faragatlan tuskó maradtam volna, mint annyi sok más. Ifjú koromtól fogva a szenvedélyek ragadtak volna el, s nem ébredhetett volna bennem polgári erény, nem tüzelt volna honszerelmem a

kötelességek hű teljesítésére. Ezért tartozom én Zemán János emlékének hálaköszönettel... Történt bennem már akkor valami nevezetes változás, amikor robotban szántottunk, s a hajdú méltatlanul megvert, s e méltatlan bánás élénk emlékezete lelkemből ki nem törődött, de korántsem vettem magamon akkora változást észre, mint mikor Zemán könyvei közt egy egész ismeretlen új világ tűnt fel rám nézve... Zemán bácsi örömmel szemlélte, hogy könyveit rendeltetésük szerint felhasználom...”

Érdekes volna tudni valami közelebbit erről a néptanítóról, akinek alakját Táncsics ilyen meleg szavakkal örökítette meg; érdekes volna tudni, mit tartalmazott a számára bizonyonyal nem nagy könyvtár (Táncsics „szerény”-nek nevezi), mely egész életére szóló szellemi útravalóval látta el a leendő népporradalmárt. A lexikonokban hiába keressük Zemán János nevét, de talán valami helyi hagyomány, izsáki anyakönyvi vagy egyéb hivatalos iratok elárulhatnának egyet-mást róla, sorsáról. E sorokat figyelmeztető felhívásként tesszük közzé: Izsák községnek és környékének tanárai, könyvtárosai hasznos munkát végeznének, ha felkutatnának valamit a magyar művelődéstörténet e rokonszenves, ismeretlen alakjáról.